

SXEDIO.22E

2.4.1897: ΘΕΡΜΗ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΑΜΕΣΩΣ ΣΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟ ΚΑΙ ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. Ο ΑΡΜΟΣΤΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΙ ΣΕ ΠΛΟΙΑ ΝΑ ΔΕΧΟΝΤΑΙ ΠΛΕΟΝ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ.

Η αποστολή εθελοντών στην Ελλάδα για να πολεμήσουν στο πλευρό του ελληνικού στρατού στον πόλεμο εναντίον της Τουρκίας, συνεχίστηκε και τις επόμενες ημέρες.

Η εφημερίδα "Φωνή της Κύπρου" ανήγγελλε την **1/13** Απριλίου την αναχώρηση μιας άλλης ομάδας από εθελοντές που έφθασαν στους **500** και έτσι με τους υπολογισμούς της εφημερίδας "Σάλπιγξ" της Λεμεσού ο αριθμός των εθελοντών έφθασαν στους **900** συνολικά.

Όταν το πλοίο "Ουράνα" με τους **500** εθελοντές αναχώρησε από την Κύπρο για τον Πειραιά ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Σωφρόνιος απέστειλε στο υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδας το πιο κάτω τηλεγράφημα:

"Ακράτητος λαός Κύπρου προσφέρει βραχίονας του. Επιτροπαί σωματείων συνέδραμον ταξειίδιον. Εκτός αναχωρησάντων πρότερον επεβιβάσθησαν Ουράνα **480** Παρακαλούμεν παραλάβητε κατατάξητε όπως μη η Κύπρος μένει αμέτοχος εις θυσίαν αίματος"

Στους Κυπρίους εθελοντές επιφυλάχθηκε θερμή υποδοχή στον Πειραιά, σύμφωνα με ανταπόκριση της "Σάλπιγγος" από την Αθήνα:

"Οι υπό των κ. Ν. Φυσεντζίδου και Αρ. Πηλαβάκη, οδηγούμενοι **500** εθελονταί τυχόν λαμπράς υποδοχής εν Πειραιεί. Κόσμος άπειρος επί της αποβάθρας εζητωκράυγασε και επευφήμει υπό την μουσικήν του Ορφανοτροφείου και του πλήθους ακολουθούντος διήλθον διάφορους οδούς της πόλεως. Ο κ. Θεοφιλόπουλος εκ μέρους του περαιϊκού συνδέσμου και ο κ. Δραγάτης επι του εξώστου του δημαρχείου προσεφώνησαν αυτούς ενθουσιωδέστατα, ο δε κ.

Πηλαβάκης αντεφώνησεν ωραιώτατα.

Διά χειροκροτημάτων και επευφημιών συνωδεύθησαν μέχρι του σιδηροδρομικού σταθμού και ώραν **11.5** π.μ. απήλθον εις Αθήνας υπό την οδηγίαν του κ. Φυσεντζίδου, όστις στρατιωτικώτατα τους διηύθυνεν.

Εκ της Πλατείας της Ομονοίας ένθα συνεγκεντρώθησαν διηυθύνθησαν εις την οδόν Αιόλου.

Ο κ. Καζάζης προσεφώνησεν αυτούς αντεφώνησε δε ο κ. Φυσεντζίδης.

Παρακολουθούμενοι ούτω υπό των πλείστων μελών του ελληνισμού ανήλθον διά της οδού Σταδίου εις την πλατείαν Συντάγματος και εκείθεν εις την των Ανακτόρων.

Εκεί ζωηρώς ζητωκραύγαζον υπέρ του Βασιλεως και του διαδόχου.

Εις τα προύλαιο των Ανακτόρων ο υπερασπιστής κ. Ράινεκ υποδεχθείς τον αρχηγόν των εθελοντών ηυχάριστησε τους εθελοντάς εκ μέρους του βασιλέως διά τα πατριωτικά των αισθήματα.

Ο κ. Φυσεντζίδης παρεκάλεσε τον κ. Ράιλνec να διαβιβάση εις τον βασιλέα ότι οι παρελαύνοντες εθελονταί δεν είναι παρά η πρωτοπορεία του κυπριακού λαού, ερχομένου να αγωνισθή υπέρ του ιερού αγώνος, ότι η δ' η Κύπρος είναι ετοιμη να προσφέρη μέχρι ενός τα τέκνα της ως ολοκαύτωμα υπέρ του Εθνους.

Κατόπιν οι εθελονταί ωδηγήθησαν εις τον στρατώνα του **1ου** πυροβολικού συτάγματος όπου κατέλυσαν, τη δε μεσημβρίαν ωδηγήθησαν εις το στρατολογικό γραφείον διά να καταταχθώσι.

Μεταξύ των εθελοντών ήσαν και **12** καλόγηροι της (Μονής) Κυκκουων τρεις εκράτουν τας σημαίας των σωμάτων.

Ο αρχηγός των εθελοντών κ. Νέαρχος Φυσεντζίδης, διατελών λοχίας εις το **3ον** πεζικόν σύταγμα διεκριθείς τας συμπλοκάς των συνόρων **1886** προαχθείς βραδύτερον επί ανδραγαθεία εις τον βαθμόν του ανθυπολοχαγου καθ' ον χρόνον

εκπαιδύετο εις την εν Βρυξέλλαις σχολήν των γενικών επιτελών τον βαθμόν του τούτον ανέκτησεν ήδη.

Στην Αθήνα αναχώρησε επίσης και ο καθηγητής Νικόλαος Καταλάνος, ο οποίος ήταν από τους πρώτους καθηγητές του παγκυπρίου γυμνασίου και ο οποίος αργότερα λόγω διαφορών εργαζόταν σαν συντάκτης της εφημερίδος "Ευαγόρας".

Σε αποχαιρετιστήριο μήνυμά του προς τους αναγνώστες του "Ευαγόρα" (Σάλπιγξ 14.4.1897) ο Καταλάνος, που ήταν Έλληνας υπήκοος ανέφερε:

"Καθ' ον χρόνον ο ελληνικός στρατός αιματηρός και πολύνεκρος συγκροτεί μάχας, υπεραμυνόμενος των δικαίων και της τιμής του ελληνισμού αιχρόν ειμή τι χείρον ήθελεν είνε να παραμένω μακράν, ίνα αναγράψω τας εκ του εθνικου πολέμου ειδήσεις, καίτοι απαλλάσσουσι με της πατρίδος οι νόμοι υπό της στρατιωτικής υπηρεσίας επειδή αισθάνομαι ικανός έτι τους βραχίονας ίνα φέρωσι το όπλον, αποτελεσματικώς θραύω τον κάλαμον και απέρχομαι όπου καθήκον υπέρτατον καλεί τους πανέλληνας.

Απευθύνω από των στηλών του "Ευαγόρα" ευγνωμόνας ευχαριστίας προς τους αξιοτίμους αναγνώστας αυτού και ασπασμόν εγκάρδιον προς την φίλην Κύπρον, ην αγάπησα ίσα προς την γεννήσασαν με διαβεβαιω δε τους φιλιτάτους Κυπρίους, ότι, αν επιζήσω του δεινού αγώνος, θα αφιερώσω τον υπολειπόμενον βίον μου, εις την υπηρεσίαν της πολυφιλήτου Νήσου".

(Μεταγλώττιση)

"Καθ' ον χρόνο ο ελληνικός στρατός αιματηρός και πολύνεκρος συγκροτεί μάχες, υπεραμυνόμενος των δικαίων και της τιμής του ελληνισμού αιχρόν αν όχι και χειρότερον ήθελε είναι να παραμένω μακριά για να γράψω τις ειδήσεις από τον εθνικό πόλεμο, παρόλον ότι με απαλλάσσουν οι νόμοι της πατρίδας από τη

στρατιωτική υπηρεσία επειδή αισθάνομαι ικανούς ακόμη τους βραχίονες να φέρουν το όπλο αποτελεσματικά, σπάζω τον κάλαμο και αναχωρώ όπου υπέρτατο καθήκο καλεί τους πανέλληνες.

Απευθύνω από των στηλών του "Ευαγόρα" ευγνώμονες ευχαριστίες προς τους αξιότιμους αναγνώστες του και εγκάρδιο ασπασμό προς τη φίλη Κύπρο, την οποία αγάπησα ίσα προς την χώρα που με γέννησε, διαβεβαιώ δε τους φίλτατους Κυπρίους, ότι, αν επιζήσω ταπό δον δεινό αγώνα, θα αφιερώσω τον υπολειπόμενο βίο μου, στην υπηρεσία της πολυφίλητης Νήσου".

Στα τέλη του μηνός αναχώρησαν άλλοι οκτώ νεαροί.

Στην αποστολή περιλαμβανόταν σύμφωνα με τη εφημερίδα "Φωνή της Κύπρου " (29/11 Μαΐου 1897) οκτώ μαθητές του γυμνασίου και "νεαροί βλαστοί " της πρωτεύουσας.

Συνολικά στην Ελλάδα αναχώρησαν 900 εθελοντές σύμφωνα με την "Σάλπιγγα" της 9 Απριλίου 1897 που σημειώνει ότι "εις 900 ανέρχονται κατά σημειώσεις οι απεθόντες εις Ελλάδα εθελονταί. Τούτων οι 150 πρόπου είναι ηλικίας 18-22 ετών και ελεύθεροι. Ανω των 40 είναι περί τους 80".

Οκτώ από τους εθελοντές επέστρεψαν ωστόσο στην Κύπρο γιατί δεν έγιναν δεκτοί σύμφωνα με την "Σάλπιγγα" της 5 Απριλίου 1897 "οι μεν λόγω μικράς ηλικίας, οι δε λόγω σωματικής ανικανότητας".

Με την άφιξη τους στην Ελλάδα οι Κύπριοι εθελοντές στρώθηκαν στην εκπαίδευση, ένας δε εθελοντής έγραφε στην " Σάλπιγγα" στις 12 Απριλίου 1897:

"Την άφιξιν μας εμάθετε βεβαίως κατετάχθημεν εις το πεζικόν σώμα (3ος λόχος, 4ον τάγμα) γυμναζόμεθα δε καθ' εκάστην, θα αναχωρήσωμεν εις τα σύνροα μετά 8 ίσως ημέρας. Ελπίζομεν να επιστή η στιγμή οσωνούπω καθ' ην θα δοθή εις ημάς η ευκαιρία να δικαιώσωμεν τας ελπίδας και την προσδοκίαν των αποστειλάντων ημάς συμπατριωτών μας, αγωνιζόμενοι

υπέρ των δικαιωμάτων της μεγάλης πατρίδος μας".

Η αντίδραση του Αρμυστή Σένδαλ καθυστέρησε για λίγο αλλά ήρθε και πάλι στις αρχές Μαΐου, όταν ωστόσο, ο πόλεμος τέλειωσε ουσιαστικά και οι Κύπριοι εθελοντές είχαν ήδη μεταβεί στην Αθήνα, με ένα διάταγμα του που δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα στις **11 Μαΐου** "περί ουδετερότητας της Κύπρου" με το οποίο παρεμποδιζόταν στο εξής η αναχώρηση εθελοντών στην Ελλάδα.

Σύμφωνα με το διάταγμα (Σάλπιγξ **3 Μαΐου 1897**):

" Κάθε κάτοικος της Κύπρου, ο οποίος χωρίς άδεια της Α. Μεγαλειότητας μετάσχει ή πείσει άλλον να μετάσχει σε στρατιωτική ή ναυτική υπηρεσία από κάποιο κράτος, διατελούντες σε εμπόλεμη κατάσταση με άλλο κράτος, το οποίο βρίσκεται σε ειρήνη με την Α. Μεγαλειότητα και επομένως χαρακτηρίζεται ως φιλικό κράτος και κάθε ένας ο οποίος χωρίς την άδεια της Α. Μεγαλειότητας πείσει άλλο να εγκαταλείψει την Κύπρο, για να πάρει μέρος στη στρατιωτική ή ναυτική υπηρεσία κάποιου κράτους εμπόλεμου, που βρίσκεται σε κατάσταση με φιλικό κράτος ή πράξει έτσι δίδοντας ψευδείς πληροφορίες ως προς τον σκοπό για τον οποίο θα αποχωρήσει το τέτοιο πρόσωπο θα είναι ένοχο παράβασης του διατάγματος αυτού και θα υπόκειται σε πρόστιμο και φυλάκιση ή σε κάθε ποινή αυτών κατά τη διάκριση του δικαστηρίου".

Με το διάταγμα απαγορευόταν επίσης στους πλοιάρχους να δεχθούν εθελοντές το πλοίο τους ως και η ναυπήγηση ή εξοπλισμός σκαφών που θα στελλόταν στο κράτος που βρισκόταν σε εμπόλεμη κατάσταση με την Τουρκία.

Προτίθετο στο διάταγμα:

" Αυστηρά λοιπόν παραγγέλλονται όλοι οι κάτοικοι της Κύπρου όπως απόσχουν από του να διαπράξουν οποιανδήποτε πράξη που αντιτίθεται προς τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος υφιστάμενοι σε τέτοια περίπτωση τις ανάλογες ποινές και επισύροντες τη μεγάλη δυσαρέσκεια της Α.

Μεγαλειότητας.

Αν δε κάποιιοι από αυτούς καταφρονούντες την παρούσα προκήρυξη και τη μεγάλη δυσαρέσκεια της Α. Μεγαλειότητος διπράξουν πράξεις με τις οποίες παραβλέπεται το επ' αυτών από τη θέση της Α. Μεγαλειότητος ως ουδέτερης Ανάσσης έναντι πολέμου μεταξύ δύο άλλων Βασιλέων, επιβεβλημένο καθήκο, παραβαίνουν ή αποπειρώνται να παραβιάσουν αποκλεισμό που επιβλήθηκε νόμιμα από ένα από τους αναφερθέντες βασιλείς, μεταφέροντες αξιωματικούς, στρατιώτες, αποστολές, όπλα, πολεμοφόδια, στρατιωτικές αποθήκες ή υλικά κλπ, προς χρήση ταπό τον ένα από αυτούς, τα τέτοια πρόσωπα, με τα πλοία τους και τα πράγματα τους θα υφίστανται δικαίως τις εχθρικές συλλήψεις και τις ποινές που επιβάλλονται σε τέτοια περίπτωση από το διεθνή νόμο και δεν τυγχάνουν καμμιάς προστασίας από μέρους της Α. Μεγαλειότητος, θα εφελκύσουν μάλιστα σ' αυτούς τη μεγάλη δυσαρέσκεια της με την τέτοια διαγωγή τους".